

31998L0027

L 166/51

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

11.6.1998

**SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 98/27/ES
ze dne 19. května 1998
o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

přemístít zdroj protiprávní praktiky do jiného státu, aby se dostal mimo dosah jakéhokoli způsobu uplatnění práva; že toto způsobuje narušení hospodářské soutěže;

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 100a této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

- (5) vzhledem k tomu, že uvedené potíže mohou snížit důvěru spotřebitelů ve vnitřní trh a omezit pole působnosti spotřebitelských organizací, které zastupují kolektivní zájmy spotřebitelů, nebo nezávislých veřejnoprávních subjektů, které jsou odpovědné za ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů, jsou-li tyto zájmy nepříznivě ovlivněny praktikami, jež narušují právo Společenství;

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽²⁾,

v souladu s postupem stanoveným v článku 189b Smlouvy ⁽³⁾,

(1) vzhledem k tomu, že určité směrnice uvedené v příloze této směrnice stanoví pravidla na ochranu zájmů spotřebitelů;

- (6) vzhledem k tomu, že takové praktiky přesahují často hranice mezi členskými státy; že je tudíž naléhavě třeba sblížit v určitém rozsahu vnitrostátní předpisy o zamezení takových nedovolených praktik nezávisle na tom, ve které zemi se projevují; že s ohledem na soudní pravomoc zůstávají nedotčeny předpisy mezinárodního práva soukromého, jakož i platné dohody mezi členskými státy, přičemž je třeba dodržovat obecné závazky členských států vyplývající ze Smlouvy, zejména závazky související s plynulým fungováním vnitřního trhu;

(2) vzhledem k tomu, že stávající mechanismy jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni Společenství, které zajišťují dodržování těchto směrnic, neumožňují vždy včas odstranit protiprávní jednání poškozující kolektivní zájmy spotřebitelů; že kolektivní zájmy představují zájmy, u kterých se nejedná pouze o nahromadění zájmů jednotlivců, kterým byla protiprávním jednáním způsobena újma; že tímto zůstávají nedotčeny samostatné návrhy jednotlivců, kteří byli poškozeni protiprávním jednáním;

- (7) vzhledem k tomu, že cíle určeného opatření lze dosáhnout jen prostřednictvím Společenství; že je proto Společenství povinno jednat;

(3) vzhledem k tomu, že s ohledem na účel zabránit praktikám, které jsou v rozporu s platným vnitrostátním právem, pokud se tyto praktiky projevují v jiném členském státě, než odkud pocházejí, může být omezena účinnost vnitrostátních opatření transponujících uvedené směrnice, včetně ochranných opatření, která přesahují rámec požadovaný těmito směrnicemi a která jsou slučitelná se Smlouvou a přípustná podle uvedených směrnic;

- (8) vzhledem k tomu, že podle čl. 3b třetího pododstavce Smlouvy nepřekročí Společenství rámec toho, co je nezbytné pro dosažení cílů Smlouvy; že na základě článku 3b je třeba co nejvíce přihlížet ke zvláštnostem vnitrostátních právních řádů tak, že se členským státům poskytne možnost vybrat si z různých variant se stejným účinkem; že soudy nebo správní orgány, které jsou příslušné vést řízení ve smyslu článku 2 této směrnice, by měly být oprávněny přezkoumávat účinky dřívějších rozhodnutí;

(4) vzhledem k tomu, že tyto potíže mohou narušit plynulé fungování vnitřního trhu v důsledku toho, že stačí

- (9) vzhledem k tomu, že jedna možnost by měla spočívat v požadavku, kdy by jeden nebo více nezávislých veřejnoprávních subjektů výhradně pověřených ochranou kolektivních zájmů spotřebitelů uplatňovaly touto

⁽¹⁾ Úř. věst. C 107, 13.4.1996, s. 3 a Úř. věst. C 80, 13.3.1997, s. 10.

⁽²⁾ Úř. věst. C 30, 30.1.1997, s. 112.

⁽³⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 1996 (Úř. věst. C 362, 2.12.1996, s. 236), společný postoj Rady ze dne 30. října 1997 (Úř. věst. C 389, 22.12.1997, s. 51) a rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 12. března 1998 (Úř. věst. C 104, 6.4.1998). Rozhodnutí Rady ze dne 23. dubna 1998.

směrnici stanovené právo jednat; že další možnost by měla zajistit, aby tyto subjekty, jejichž cílem je ochrana kolektivních zájmů spotřebitelů, uplatňovaly tato práva v souladu s kritérii podle vnitrostátního práva;

(10) vzhledem k tomu, že členské státy by měly mít možnost rozhodnout se pro kteroukoli z možností nebo kombinovat obě tyto možnosti a na vnitrostátní úrovni pověřit subjekty nebo organizace příslušné pro účely této směrnice;

(11) vzhledem k tomu, že v případech protiprávních jednání uvnitř Společenství by měla pro tyto subjekty nebo organizace platit zásada vzájemného uznávání; že členské státy by měly na žádost svých vnitrostátních subjektů sdělit Komisi název a účel svých vnitrostátních subjektů, které jsou v jejich zemi oprávněné podat návrh podle ustanovení této směrnice;

(12) vzhledem k tomu, že je věcí Komise zveřejnit seznam těchto oprávněných subjektů v *Úředním věstníku Evropských společenství*; že dokud se nezveřejní prohlášení, které je s tím v rozporu, považuje se oprávněný subjekt za příslušný k podání návrhu, jestliže je jeho název uveden v tomto seznamu;

(13) vzhledem k tomu, že členské státy by měly mít možnost požadovat předchozí konzultaci se stranou, která hodlá podat žalobu na zdržení se jednání, aby tak žalované straně umožnila ukončit sporné protiprávní jednání; že členské státy by měly mít možnost požadovat, aby se tato předchozí konzultace konala za účasti nezávislého jimi pověřeného veřejnoprávního subjektu;

(14) vzhledem k tomu, že když členské státy stanoví předchozí konzultaci, měla by se určit lhůta dvou týdnů po obdržení žádosti o konzultaci, a pokud se v této lhůtě nedosáhne zastavení protiprávního jednání, je žalující strana oprávněna bez dalšího odkladu podat návrh u příslušného soudu nebo správního orgánu;

(15) vzhledem k tomu, že je vhodné, aby Komise předložila zprávu o uplatňování této směrnice, a zejména o její oblasti působnosti a o provádění předchozí konzultace;

(16) vzhledem k tomu, že uplatňováním této směrnice by nemělo být dotčeno uplatnění pravidel hospodářské soutěže Společenství,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

Oblast působnosti

1. Cílem této směrnice je sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se žalob na zdržení se jednání ve smyslu článku 2, kterými jsou chráněny kolektivní zájmy spotřebitelů v působnosti směrnice uvedené v příloze, aby se tak zajistilo řádné fungování vnitřního trhu.

2. Pro účely této směrnice se protiprávním jednáním rozumí každé jednání, které je v rozporu se směrnicemi uvedenými v příloze, tak jak byly provedeny ve vnitrostátním právním řádu členských států, a které narušuje kolektivní zájmy spotřebitelů podle odstavce 1.

Článek 2

Žaloby na zdržení se jednání

1. Členské státy určí soudy nebo správní orgány příslušné k tomu, aby vedly řízení ve věcech zahájených na návrh oprávněných subjektů ve smyslu článku 3, která jsou zaměřena na:

- a) co možná nejpohotovější zastavení nebo zákaz protiprávního jednání, případně vydaný v rámci zkráceného řízení;
- b) případná opatření, jako je vhodnou formou zveřejnění rozhodnutí v plném nebo částečném znění nebo uveřejnění opravného prohlášení s cílem zastavit pokračující účinek protiprávního jednání;
- c) je-li to v souladu s právním řádem členského státu, příkaz žalované straně, která prohrála a odmítla výkon rozhodnutí ve lhůtě stanovené soudy nebo správními orgány, zaplatit do veřejné pokladny nebo oprávněné osobě určené podle vnitrostátního práva pevnou částku za každý den prodlení nebo jinou částku stanovenou soudy nebo správními orgány, aby se zajistil výkon rozhodnutí.

2. V rámci uplatňovaného práva se tato směrnice použije, aniž jsou dotčena pravidla mezinárodního práva soukromého, takže se obvykle uplatní buď právo členského státu, ve kterém má protiprávní jednání původ, nebo právo členského státu, ve kterém se účinky protiprávního jednání projeví.

Článek 3

Subjekty oprávněné podat návrh

Pro účely této směrnice se „oprávněným subjektem“ rozumí každý subjekt nebo organizace, které byly zřízeny řádně podle práva členského státu a mají oprávněný zájem zajistit dodržování ustanovení v článku 1, zejména:

- a) jeden nebo více nezávislých veřejnoprávních subjektů, které jsou výhradně odpovědné za ochranu zájmů podle článku 1, v členských státech, ve kterých takové orgány existují, nebo
- b) organizace, jejichž cílem je hájit zájmy uvedené v článku 1 v souladu s kritérii, která jsou stanovena předpisy vnitrostátního práva.

Článek 4

Protiprávní jednání uvnitř Společenství

1. Každý členský stát přijme opatření nezbytná k tomu, aby se v případě protiprávního jednání, které má původ na jeho území, kterýkoli oprávněný subjekt jiného členského státu, ve kterém jsou zájmy chráněné tímto oprávněným subjektem dotčeny protiprávním jednáním, mohl po předložení seznamu zmíněného v odstavci 3 obrátit na soud nebo správní orgán příslušný podle článku 2. Soudy nebo správní orgány přijímají tento seznam jako doklad o způsobilosti oprávněného subjektu podat návrh, aniž je dotčeno právo přezkoumat, zda účel oprávněného subjektu jej opravňuje k podání návrhu v daném případě.

2. Za účelem potírání protiprávních jednání uvnitř Společenství a aniž jsou dotčena práva příslušející jiným subjektům podle vnitrostátního práva, sdělí členské státy na žádost svých oprávněných subjektů Komisi, že tyto subjekty jsou oprávněny podat návrh podle článku 2. Členské státy sdělí Komisi název a účel těchto oprávněných subjektů.

3. Komise sestaví seznam oprávněných subjektů podle odstavce 2 a upřesní v něm jejich účel. Tento seznam se zveřejní v *Úředním věstníku Evropských společenství*; změny tohoto seznamu se neprodleně zveřejní, přičemž aktualizovaný seznam se zveřejňuje každých šest měsíců.

Článek 5

Předchozí konzultace

1. Členské státy mohou zavést nebo ponechat v platnosti předpisy, podle kterých může strana, která hodlá podat žalobu na zdržení se jednání, zahájit toto řízení teprve poté, co se pokusila dosáhnout zastavení protiprávního jednání při konzultacích se žalovanou stranou nebo se žalovanou stranou a některým z oprávněných subjektů ve smyslu čl. 3 písm. a) členského státu, ve kterém je podána žaloba na zdržení se jednání. Členskému státu přísluší rozhodnutí, zda strana, která hodlá podat žalobu na zdržení se jednání, musí konzultovat oprávněný subjekt. Pokud se do dvou týdnů po obdržení žádosti o konzultaci nedosáhne zastavení protiprávního jednání, může postižená strana podat bez dalšího žalobu na zdržení se jednání.

2. Pravidla týkající se předchozí konzultace, která přijmou členské státy, se oznámí Komisi a zveřejní v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

Článek 6

Zprávy

1. Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě každé tři roky a poprvé nejpozději pět let po vstupu této směrnice v platnost zprávu o jejím uplatňování.

2. Ve své první zprávě přezkoumá Komise zejména:

- oblast působnosti této směrnice vzhledem k ochraně kolektivních zájmů osob, které provozují obchod, živnost, řemeslo nebo svobodné povolání,
- oblast působnosti této směrnice, jak je určen směrnicemi uvedenými v příloze,
- zda předchozí konzultace podle článku 5 přispěla k účinné ochraně spotřebitele.

V případě potřeby se ke zprávě připojí návrhy na změnu této směrnice.

Článek 7

Ustanovení poskytující rozsáhlejší oprávnění

Tato směrnice nebrání členským státům přijímat nebo ponechat v platnosti ustanovení, která poskytují oprávněným subjektům, jakož i jiným dotčeným osobám na vnitrostátní úrovni rozsáhlejší oprávnění podávat návrhy.

Článek 8

Provedení

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději 30 měsíců po vstupu této směrnice v platnost. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 9

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropských společenství.

Článek 10

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 19. května 1998.

Za Evropský parlament

předseda

J. M. GIL-ROBLES

Za Radu

předseda

G. BROWN

PŘÍLOHA

SEZNAM SMĚRNIC PODLE ČLÁNKU 1 (*)

1. Směrnice Rady 84/450/EHS ze dne 10. září 1984 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se klamavé reklamy (Úř. věst. L 250, 19.9.1984, s. 17).
2. Směrnice Rady 85/577/EHS ze dne 20. prosince 1985 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených mimo obchodní prostory (Úř. věst. L 372, 31.12.1985, s. 31).
3. Směrnice Rady 87/102/EHS ze dne 22. prosince 1986 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se spotřebitelského úvěru (Úř. věst. L 42, 12. 2. 1987, s. 48), naposledy pozměněná směrnicí 98/7/ES (Úř. věst. L 101, 1.4.1988, s. 17).
4. Směrnice Rady 89/552/EHS ze dne 3. října 1989 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání: články 10 až 21 (Úř. věst. L 298, 17.10.1989, s. 23), naposledy pozměněná směrnicí 97/36/ES (Úř. věst. L 202, 30.7.1997, s. 60).
5. Směrnice Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy (Úř. věst. L 158, 23.6.1990, s. 59).
6. Směrnice Rady 92/28/EHS ze dne 31. března 1992 o reklamě na humánní léčivé přípravky (Úř. věst. L 113, 30.4.1992, s. 13).
7. Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách (Úř. věst. L 95, 21.4.1993, s. 29).
8. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/47/ES ze dne 26. října 1994 o ochraně nabyvatelů ve vztahu k některým aspektům smluv o nabytí práv k dočasnému užívání nemovitostí (Úř. věst. L 280, 29.10.1994, s. 83).
9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku (Úř. věst. L 144, 4.6.1997, s. 19).

(*) Směrnice uvedené v bodech 1, 6, 7 a 9 obsahují specifická ustanovení o žalobách na zdržení se jednání.